

Сяйво просвітниц тва

План уроку

1. Просвітництво – епоха змін та оновлення

- Просвітництво в Англії

- Французьке Просвітництво

2. Енциклопедисти

3. Французький класицизм

Просвітництво — широка ідейна течія, яка відображала антифеодальний, антиабсолютистський настрій освіченої частини населення у другій половині XVII —XVIII століття.

МИР/НЕНАСИЛЬСТВО/ВІРОТЕРПИМІСТЬ

ПРОВІДНЕ ЗНАЧЕННЯ
НАУКИ

ВІЛЬНОДУМСТВО/СВОБОДА

ДОБРОБУТ/ЩАСТЯ

«ПРИРОДНЕ СВІТЛО РОЗУМУ»

Ідеали
Просвітниц
тва

Масонство (англ. freemasonry, «вільне каменярство») — релігійно-етичний рух, прибічники якого закликають до морального самовдосконалення.

Масони — це члени духовно-етичних організацій «вільних каменярів».

Перші масонські ложі були засновані в XVII столітті в Англії, організаційно масонство оформилося з виникненням першої Великої Ложі в 1717 році в Лондоні.

Кінцева мета — *утворення всесвітнього братерства людей на засадах свободи й справедливості за допомогою всесвітньої таємної організації.*

Шлях для досягнення цього, на думку масонів, пролягає через духовне переродження людства. Відкидають революцію як засіб досягнення проголошеної мети. Проголошують принцип віротерпимості. Увага масонів звертається на необхідність морального самовдосконалення, а також духовного росту в рамках тієї релігії, яку кожен з них сповідує.

Вважаючи Бога Великим архітектором Всесвіту, масони вважають себе його каменярами.

В епоху Просвітництва з'явилася нова вагома сила в суспільстві — *громадська думка*. Вона стала суттєво впливати на державну політику, що обмежувало свавілля монарха, і виявилася могутньою зброєю в руках тих, хто вмів нею керувати. Інструментом, за допомогою якого формувалася громадська думка, були чутки, газети.

Середовищем вияву громадської думки були *світські салони*.

XVIII ст. стало віком салонів, що гуртували симпатиків мистецтва, вчених, літераторів, художників.

Головні ідеї Просвітництва народилися в Англії.

Основи англійського Просвітництва заклав видатний мислитель *Джон Локк (1632-1704).*

Джон Локк вважав, що *державу утворилася в результаті суспільного договору*. У його ідеальному *варіанті всі люди незалежні і рівні*. Вони діють по головному правилу – не завдавати шкоди здоров'ю, життю, власності та свободі іншої людини. Це і є метою створення держави.

Він запропонував *державну владу розділити з метою створення системи взаємодії між державою і суспільством*. Вчений виділив 3 види влади:

- Законодавча, яка вказує, яким чином повинна вживатися сила держави. Вона створена народом.
- Виконавча, яка стежить за виконанням законів. Її «представниками» є монарх, міністр і судді.
- Федеративна

Джон сформулював ідею народного суверенітету: народ має право контролювати роботу законодавчого органу і змінювати його структуру і склад. Короля він наділив правом скликати і розпускати парламент, правом вето і законодавчими ініціативами.

Завдяки промисловому перевороту й технічному прогресу ширилося усвідомлення переваг якісної освіти: технічної, аби працювати на фабриці, економічної — для відкриття власної справи.

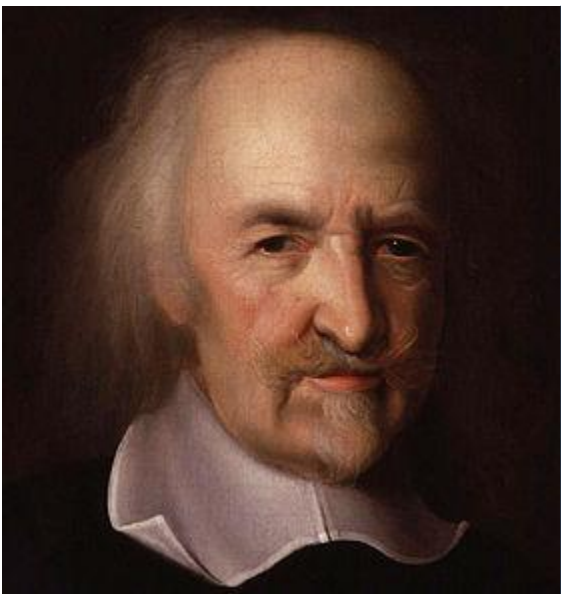

Адам Сміт — шотландський економіст, засновник класичного напрямку сучасної економічної теорії. Головна праця — *«Дослідження про природу і причини багатства народів»*

Основна теза: Процвітання суспільства залежить від праці кожного: коли людина сумлінно працює заради свого блага, вона створює добробут усього суспільства.

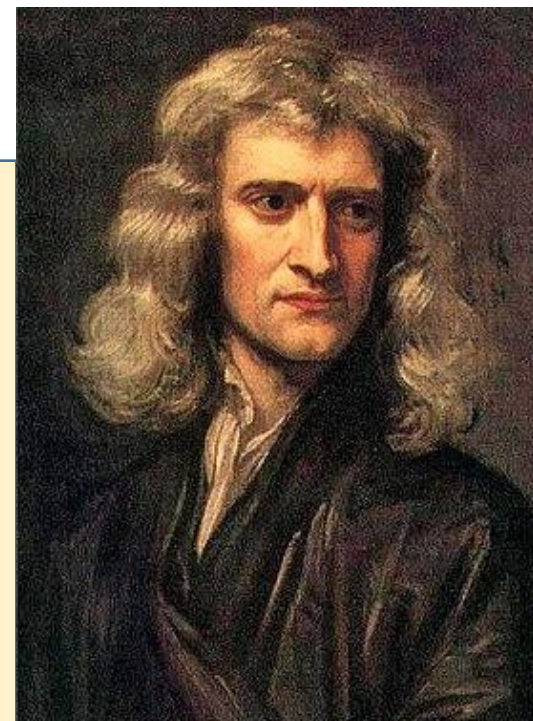
Адам Сміт виступав за панування приватної власності, вільної конкуренції та невтручання держави в справи приватного бізнесу.

КЕ ПРОСВІТН

Томас Гоббс Ідеальна правова система, за Гоббсом, повинна відповідати основним моральним законам, людським цінностям, «природним законам». І цими законами повинно керуватися не тільки суспільство, а й політична влада, яка «має право на все, але з тим обмеженням, що як підлеглий Бога вона зобов'язана дотримуватися природних законів». У своїх працях Гоббс розглядає не лише правову систему а й державний механізм, який повинен бути сформований раціонально.

У другій половині XVII ст. спостерігається бурхливий розвиток природничих наук. Учені пояснили чимало явищ навколишнього світу. Велика заслуга в цьому відомого англійського фізика й математика, засновника сучасного природознавства— **Ісаака Ньютона** (1643-1727). Він обґрунтував закон універсального тяжіння, на основі якого розробив теорію руху небесних тіл, сформулював основні поняття й принципи класичної механіки й здійснив важливі відкриття у фізиці та математиці. Крім того, учений проводив дослідження в галузі оптики, розробив теорію поширення світла, сконструював один із перших термометрів.

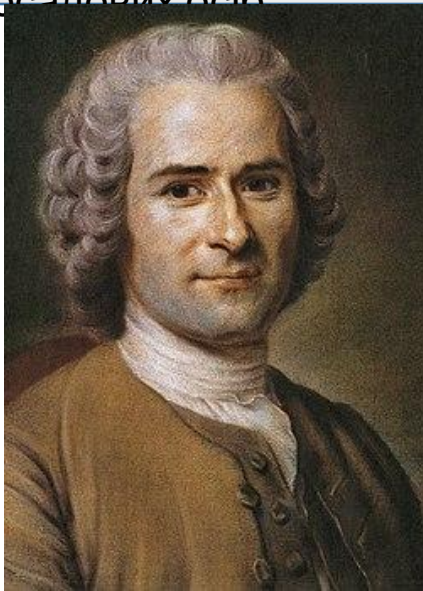

КЕ ПРОСВІТН

Шарль-Луї де Монтеск'є — французький правник, письменник і політичний мислитель.

Наявність в державному суспільстві права — це найважливіша ознака, яка відрізняє суспільство від інших форм розвитку людської спільноти. Основне завдання держави — змусити окремих членів суспільства виконувати закони, які є вираженням загального блага. Монтеск'є розрізняє державу як союз громадян та як союз посадових осіб.

Жан-Жак Руссо Гостро критикував феодально-абсолютистський лад, закликав до боротьби проти деспотизму. Ідеалізуючи первісне суспільство, Руссо протиставляв сучасний йому суспільний лад щасливому життю в так званому «природному стані», коли всі люди були, на його думку, рівними й вільними.

Причину виникнення нерівності вбачав у приватній власності, проте не виступав за цілковиту її ліквідацію, а висунув утопічну теорію зрівняльного розподілу приватної власності як засіб знищення поділу суспільства на багатих і бідних. Водночас, саме в економіці Руссо вбачав основу розвитку суспільства.

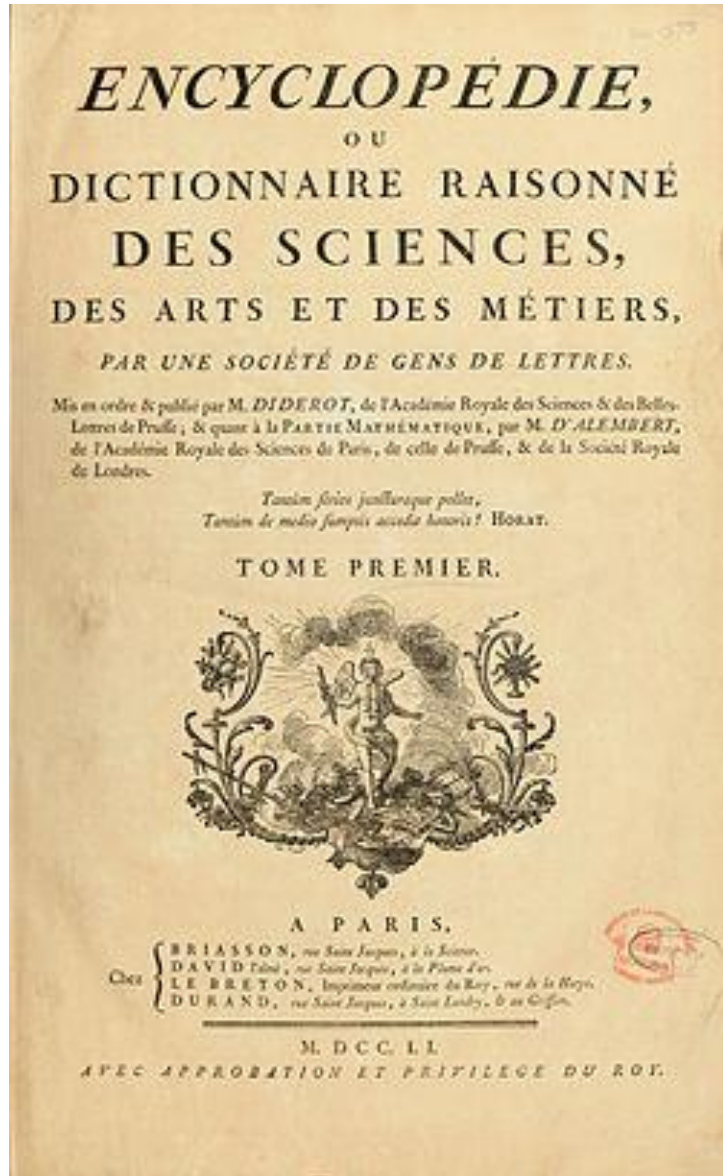
Вольтер (1694-1778) один з найбільших французьких філософів-просвітників XVIII століття: поет, прозаїк, сатирик, трагик, історик, публіцист.

Відомий своєю дотепністю, його нападками на настанови католицької церкви, а також пропагандою свободи віросповідання, свободи слова і відокремлення церкви від держави.

ЕНЦИКЛО ПЕДИСТИ

«Енциклопедія, або Тлумачний словник науки, мистецтва й ремесел»

— французька енциклопедична праця епохи Просвітництва, написана між 1751 та 1772 роками під керівництвом Дідро та Даламбера.

ЬКІЙ КЛАСИЦІ

Класицизм („зразковий”) – стиль, який орієнтувався на спадщину античної культури як на норму та ідеальний зразок.

Головна тема класицизму – перевага громадських начал над особистими, обов’язку над почуттями.

Представники класицизму намагалися відтворити красу за допомогою законів розуму.

Класицизм вирізняє прагнення ідеалізувати природу й людину, йому притаманні чіткість, рівновага, пластичність художніх форм.

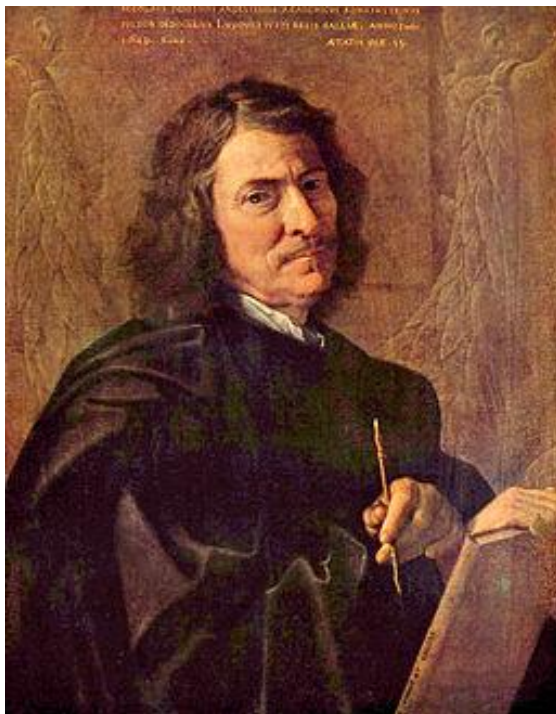

Шарль Лебрен

французький художник *XVII*
століття, відомий орг
Академії мистецтв та
директор

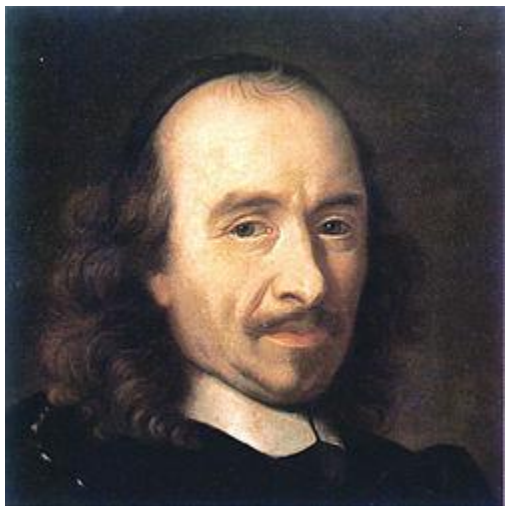

Нікола Пуссен

французький живописець,
найпослідовніший
представник класичного
французького бароко,

**П'єр
Корнель**
французький драматург,
«батько французької
трагедії», один із творців
класицизму у французькій
літературі.

Жан Батист

Расін
— французький драматург, один
із «великої Трійці» драматургів
Франції *XVII* століття поруч з
Корнелем та Мольєром.

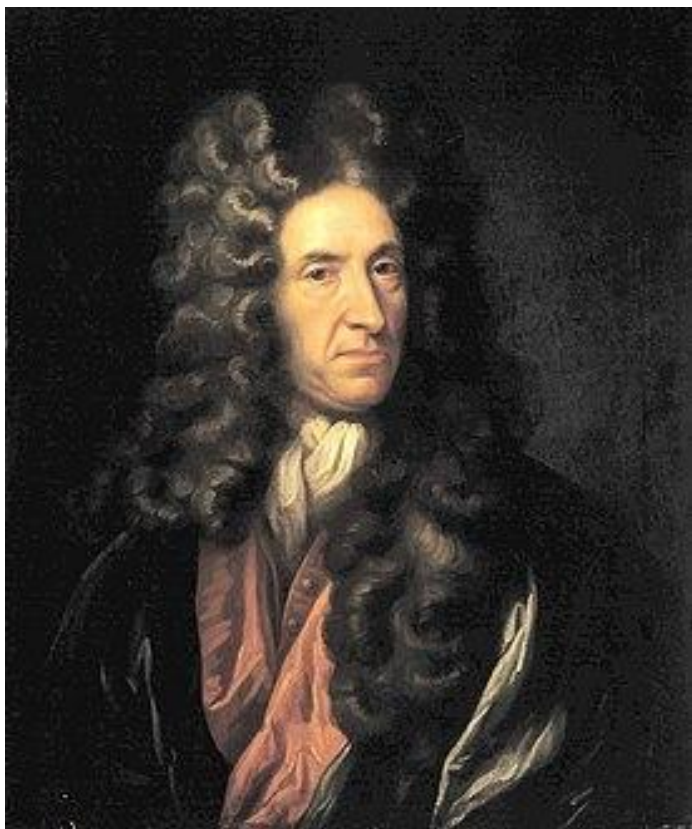

Мольєр
французький
письменник, драматург і
актор, один із
засновників «Блискучого
Театру»

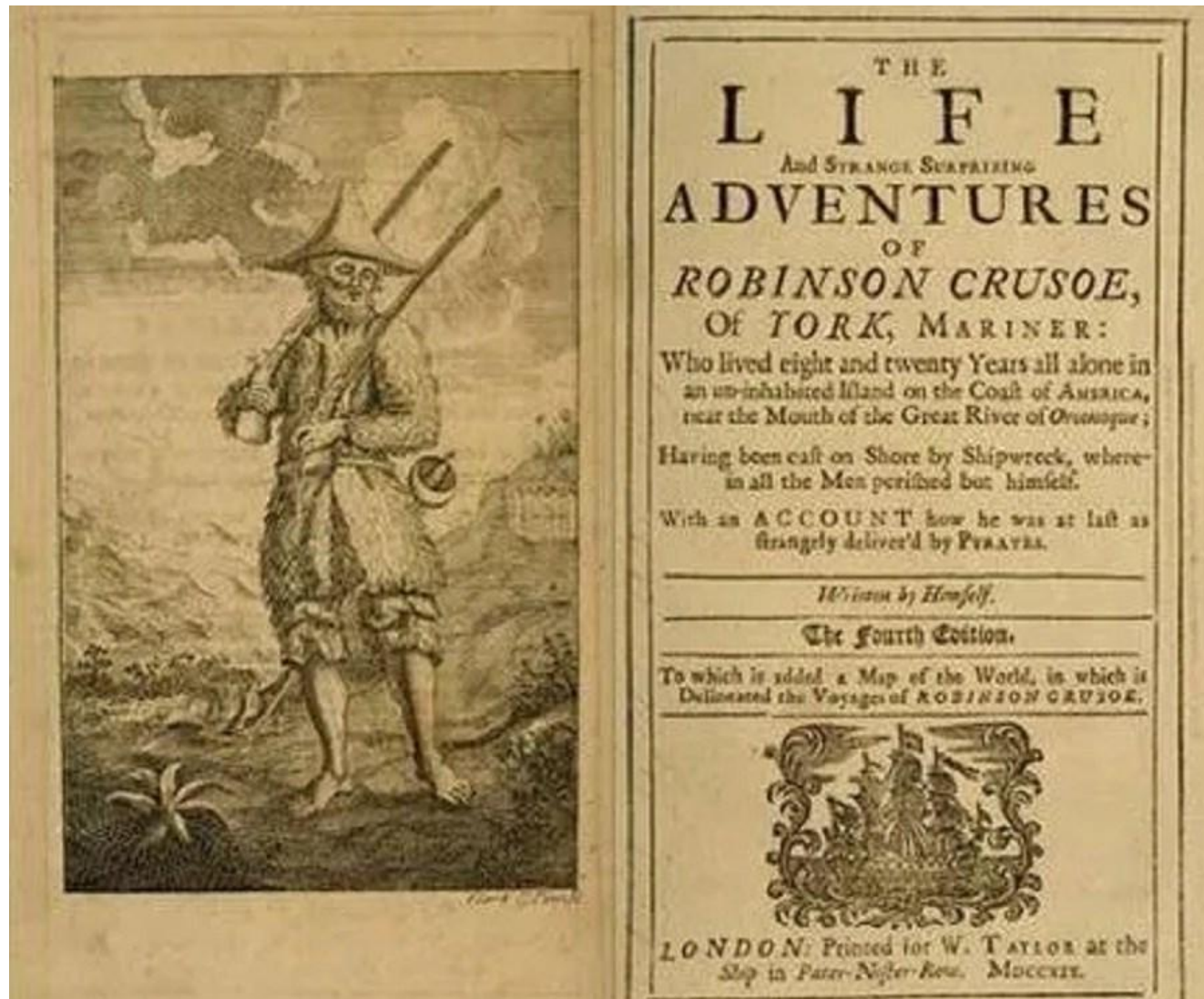
ВЕРСАЛЬ

У XVIII ст. провідним жанром
англійської літератури стає
роман.

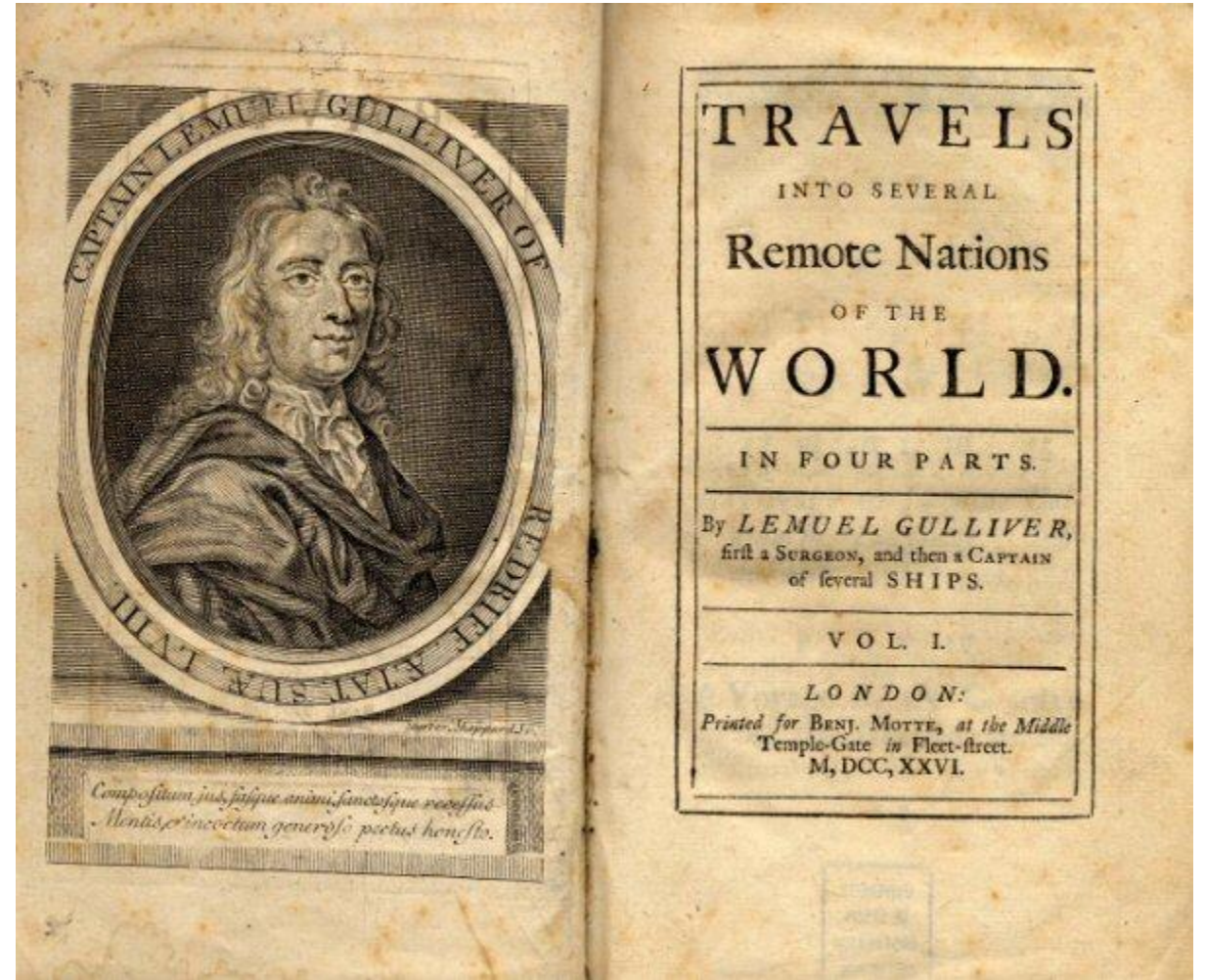

*англійський письменник
Даніель Дефо (1661-1731)*

Про моряка й мандрівника розповів **Джонатан Свіфт (1667-1745)** у романі **«Мандри Гуллівера»**. Твір нещадно критикує тодішню цивілізацію, зокрема зіпсовану суспільну верхівку. Носієм моральних чеснот виступає Гуллівер, якому належить викрити людські й суспільні вади.

Домашнє завдання
§22
виконати таблицю п.1 в
кінці параграфа

*Поміркуйте, які ідеї та
прагнення просвітників
актуальні й сьогодні*

Джерела та посилання

Всесвітня історія: підручник для 8 класу "Подаляк 2016" - Нова програма

Всесвітня історія: підручник для 8 класу "Д'ячков 2016" - Нова програма

Підручник по Всесвітній історії. 8 клас. Ліхтей - Нова програма

Підручник по Всесвітній історії. 8 клас. Сорочинська - Нова програма

<http://bowerbrooks5.weebly.com>

<https://dovidka.biz.ua/dzhon-lokk-osnovni-ideyi-ta-poglyadi>

<https://uk.wikipedia.org>

https://www.mozaweb.com/uk/Extra-3D_sceni-Vinahodi_v_tekstilnij_promislovosti_u_18_mu_stolitti-206311